

2023/19

datum raadsvergadering : 25 april 2023
onderwerp : Verklaring van geen bedenkingen proefboring
Burgemeester Stramanweg
portefeuillehouder : V. Frequin
datum raadsvoorstel : 20 maart 2023

Samenvatting

Energie Beheer Nederland (hierna: EBN) heeft het voornemen een onderzoeksboring uit te voeren naar de geschiktheid van de ondergrond voor de eventuele toekomstige winning van aardwarmte in het zoekgebied Amstelland. Hiermee probeert men de energietransitie te versnellen. In Nederland zijn er verschillende zoekgebieden. Ten aanzien van de regio Amstelland lijkt een perceel aan de Burgemeester Stramanweg (naast afrit 1 van de A2 komende vanuit Amsterdam) het meest geschikt voor het uitvoeren van een onderzoeksboring.

Op 29 december 2022 heeft EBN voor de onderzoeksboring de benodigde vergunning in het kader van de Mijnbouwwet aangevraagd bij het ministerie van Economische Zaken & Klimaat (hierna: EZK). Daarnaast zijn er vergunningen nodig in het kader van de Omgevingswet (milieu, bouwen en afwijking gebruik bestemmingsplan) en van Waternet en de provincie. Omdat bij aardwarmte activiteiten in de diepe ondergrond plaatsvinden, is de Mijnbouwwet, met als bevoegd gezag EZK, de leidende wetgeving voor geothermie. Daarom is ook in dit geval EZK het bevoegd gezag om te besluiten over de aanvraag omgevingsvergunning.

Voor de projectlocatie is het actuele planologisch kader vastgelegd in het bestemmingsplan 'Buitengebied Noord', vastgesteld op 6 maart 2014. De projectlocatie heeft in het bestemmingsplan de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur – en landschaps-waarden'. Daarnaast gelden de gebiedsaanduidingen 'geluidzone – weg' en 'overige zone – weidevogelgebied'. Binnen deze bestemming is de (tijdelijke) realisatie van een boorlocatie voor het uitvoeren van de onderzoeksboring niet toegestaan.

Medewerking kan alleen worden verleend met toepassing van artikel 2,12, eerste lid sub a, onder 3 van de Wabo (de uitgebreide procedure). EZK heeft voor het afwijken van het bestemmingsplan advies (een verklaring van geen bedenking) gevraagd bij de gemeente.

Het voorliggende verzoek past niet in de door de raad vastgestelde lijst met categorieën, waarvoor een 'algemene' verklaring van geen bedenking is afgegeven. Daarom wordt nu specifiek voor dit verzoek gevraagd een (ontwerp-) verklaring af te geven.

Wat is de juridische grondslag?

- artikel 2,12, eerste lid sub a, onder 3 van de Wabo

Wat is de voorgeschiedenis?

In eerdere memo's is de raad reeds geïnformeerd over seismisch onderzoek dat in de regio Amstelland en in onze gemeente heeft plaatsgevonden. Doel daarvan was het onderzoeken van de ligging en dikte van de aardlagen door middel van geluidgolven. De informatie is geanalyseerd en op basis daarvan is in onze regio gezocht naar mogelijke locaties voor een onderzoeksboring.

Energie Beheer Nederland (hierna: EBN) heeft het voornemen een onderzoeksboring uit te voeren naar de geschiktheid van de ondergrond voor de eventuele toekomstige winning van aardwarmte in het zoekgebied Amstelland. Daarmee probeert men de energietransitie te versnellen. EBN doet dat in een aantal zoekgebieden. Eén van de

zoekgebieden is de locatie naast de afrit nr. 1 vanuit Amsterdam van de A2 (binnen het zoekgebied 'Amstelland').

Locatie onderzoeksboring

Het buitengebied in de regio Amstelland is één van de vele landelijke zoekgebieden voor het doen van een onderzoeksboring. Na een uitgebreide selectie binnen het zoekgebied Amstelland blijkt momenteel één locatie geschikt. Die bevindt zich aan de Burgemeester Stramanweg. De locatie heeft een oppervlakte van ongeveer 9.000 vierkante meter en is kadastraal bekend als gemeente Ouder-Amstel, sectie H, nummer 543. De grond is niet in eigendom van de gemeente maar het betreft particuliere grond.

Waarom dit raadsvoorstel?

Voor de onderzoeksboring (booractiviteiten) is een vergunning van het ministerie benodigd op grond van de Mijnbouwwet en ook op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

EBN vraagt daarom voor de boorlocatie aan de Burgemeester Stramanweg bij EZK een omgevingsvergunning aan in het kader van de Wabo (milieu, bouw en voor het handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening) voor het oprichten van de tijdelijke inrichting.

Met een onderzoeksboring wordt een goed beeld gekregen van de ondergrond en de eigenschappen van de aardlagen. Is een aardlaag bijvoorbeeld voldoende waterdoorlatend voor de winning en hoe warm is het water? Deze vragen kunnen alleen beantwoord worden met een fysieke boring. Dit is een tijdelijke activiteit, alleen bedoeld voor extra onderzoek (vergaren kennis) en niet voor een eventuele toekomstige winning van aardwarmte. De boring vindt tussen de 1.600 en 2.600 meter diepte plaats.

Duur en planning

De aanvraag omgevingsvergunning is door EBN aangevraagd voor een periode van 3 jaar. De daadwerkelijke uitvoering van de activiteiten van aanleg, boring, onderzoek en opruimen zal ongeveer zes maanden in beslag nemen. De planning van EBN is te starten in het derde kwartaal van 2023. Omdat de procedure langer kan duren dan verwacht (bijvoorbeeld vanwege een bezwaar, of omdat het ministerie meer tijd nodig heeft, of omdat het benodigde materieel pas later beschikbaar komt op de markt) kan dat ook later zijn. Daarbij moet dan ook het broedseizoen worden ontzien (maart-juli). EBN heeft een subsidie ontvangen van het ministerie voor het doen van de onderzoeksboring. Die is termijn gebonden. Om in ieder geval de mogelijkheid te hebben om de boring binnen de subsidieperiode met een geldige vergunning uit te kunnen voeren wordt daarom uitgegaan van een ruimere marge, namelijk drie jaar.

Bestemmingsplan

De beoogde locatie is gelegen in het bestemmingsplan 'Buitengebied Noord', vastgesteld op 6 maart 2014. De boor c.q. projectlocatie heeft in het bestemmingsplan de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur – en landschapswaarden'. Daarnaast gelden de gebiedsaanduidingen 'geluidzone – weg' en 'overige zone – weidevogelgebied'. De gevraagde activiteit is in strijd met het geldend bestemmingsplan.

Ruimtelijke procedure

Omdat in dit geval er strijd is met het bestemmingsplan en de ontwikkeling niet past binnen de 'kruimelgevallen' zoals deze in het Besluit omgevingsrecht (artikel 4 van Bijlage II) zijn opgenomen, bestaat er geen mogelijkheid om de omgevingsvergunning te verlenen met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 2 van de Wabo (kruimelregeling).

Er is wel een mogelijkheid opgenomen voor tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan in artikel 4 lid 11 van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht, maar deze is in dit specifieke geval niet toepasbaar aangezien hier sprake is van een activiteit als bedoeld in onderdeel C of D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (artikel 5 lid 6 van

Bijlage II Besluit omgevingsrecht). Daarnaast biedt het vigerende bestemmingsplan geen binnenplanse afwijkingsmogelijkheden om de activiteiten mogelijk te maken.

Dit betekent dat medewerking alleen kan worden verleend met toepassing van artikel 2,12, eerste lid sub a, onder 3 van de Wabo (uitgebreide procedure).

Bevoegd gezag

Ingevolge artikel 2.1 lid 1 van de Wabo is het college in de basis het bevoegd gezag voor het verlenen van een omgevingsvergunning op grond van de Wabo. Omdat bij aardwarmte activiteiten in de diepe ondergrond plaatsvinden, is de Mijnbouwwet, met als bevoegd gezag het ministerie van Economische Zaken & Klimaat, de leidende wetgeving voor geothermie. Daarom is in dit geval ook EZK het bevoegd gezag om te besluiten over de aanvraag omgevingsvergunning. EZK heeft voor het afwijken van het bestemmingsplan advies (een verklaring van geen bedenking) gevraagd bij de gemeente.

Gelet op de strijdigheid met het bestemmingsplan is, om hiervan te kunnen afwijken, een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad nodig (artikel 2.27 Wabo en artikel 6.5 Bor). Bij deze "verklaring van geen bedenkingen" van de gemeenteraad mag de raad slechts een beperkte toets doen of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening' (art. 6.5, lid 2, Bor).

De verklaring kan slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Als er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, moet de raad een 'verklaring van geen bedenkingen' afgeven en kan EZK de noodzakelijke vergunningen verlenen.

Wat gaan we doen?

Om te beoordelen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening is door EBN bij de aanvraag omgevingsvergunning een ruimtelijke onderbouwing overgelegd (bijlage 1). In de onderbouwing wordt gemotiveerd dat de voorgenomen onderzoeksboring naar de potentie van aardwarmte nabij de Burgemeester Stramanweg niet in strijd is met het vigerende beleid en dat de milieueffecten van het voornemen tijdelijk en beperkt zijn en niet leiden tot hinder voor de omgeving. Deze onderbouwing is beoordeeld.

Wat is het maatschappelijke effect?

Versnellen van de energietransitie.

Welke argumenten en keuzemogelijkheden zijn er?

De overgelegde ruimtelijke onderbouwing is voor advies voorgelegd aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG). Op 27 februari 2023 heeft de Omgevingsdienst aangegeven nog niet akkoord te kunnen gaan met alle aspecten zoals beschreven in de Ruimtelijke Onderbouwing. Royal HaskoningDHV heeft namens initiatiefnemer een reactie op het advies gegeven en aanvullende stukken overgelegd. In aanvulling hierop heeft de ODNZKG een aanvullend advies uitgebracht en aangegeven dat onder onderstaande voorwaarden akkoord kan worden gegaan met de Ruimtelijke onderbouwing. Onderstaand een samenvatting van dit advies. Voor het volledig advies wordt verwezen naar bijlage 2.

Samenvatting beoordeling

Thema	Opmerkingen en/of belemmeringen
Bodem	Akkoord: Het aspect bodem is voor een ruimtelijke afweging voldoende onderzocht en beschreven in de onderbouwing.
Natuurbescherming:	
Stikstofdepositie	Akkoord: De berekening laat geen significante depositie zien. Geadviseerd wordt akkoord te gaan met het onderzoek, omdat geen vergunningplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming bestaat.
Ecologie	Akkoord onder voorwaarden: Het aspect ecologie is voldoende beschreven en onderzocht. Om strijd met de Wet Natuurbescherming, provinciaal landschap én de nota bodembeheer te voorkomen moeten voorwaarden worden gesteld, namelijk werkzaamheden buiten het broedseizoen, verwijdering van de boortoren voor aanvang van het broedseizoen, geen verlichting die schijnt op de bomenrij en dient er gebiedseigen grond te worden gebruikt.
Externe veiligheid	Akkoord onder voorwaarden: Externe veiligheid is voldoende beschreven en onderzocht. Veiligheidsvoorzieningen om het vrijkomende methaangas afdoende en veilig op te vangen en te verwerken moeten aanwezig zijn.
Geluid	Akkoord onder voorwaarden: Door het aanhouden van de juiste uitgangspunten bij het ontwerp kan voldaan worden aan de eisen ten aanzien van het aspect geluid.
Luchtkwaliteit	Akkoord: Er is voor het aspect luchtkwaliteit geen reden om een milieueffectrapport op te stellen. Het aspect luchtkwaliteit is voldoende onderzocht en onderbouwd.
Bedrijven & Milieuzonering	Akkoord: De vraag betrof een beoordeling van het aspect bedrijven en milieuzonering. De conclusie is dat er geen, bij de Omgevingsdienst, bekende inrichtingen zijn binnen 150 meter vanaf het betreffende perceel. De inrichting wordt gereguleerd middels een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu. Voor het borgen van een voldoende woon- en leefklimaat bieden de bijgevoegde onderzoeken voldoende houvast voor het maken van een ruimtelijke afweging.

Voorafgaand aan de aanvraag is tevens getoetst of sprake is van een MER-plichtige activiteit (milieu effectrapportage). Dat blijkt niet het geval. De aanvraag was wel MER beoordeling plichtig. Uit deze MER-beoordeling volgt dat een MER niet noodzakelijk is, omdat er geen significante negatieve effecten op het milieu aanwezig zijn.

Daarnaast wordt vanuit VTH geadviseerd om de volgende voorwaarden op te nemen ten aanzien van de constructie :

Minimaal drie weken voor aanvang van de werkzaamheden dienen, in verband met de toetsing aan de constructieve veiligheid, onderstaande gegevens en bescheiden te worden aangeleverd (middels een e-mail aan bouwtoezicht@duoplus.nl) en akkoord te zijn bevonden alvorens gestart kan worden met de werkzaamheden. Uit de gegevens dient te blijken dat het te bouwen of te wijzigen bouwwerk voldoet aan de gestelde eisen in relatie tot;

- a. belastingen en belastingcombinaties (sterkte en stabiliteit) van alle (te wijzigen) constructieve delen van het bouwwerk, alsmede van het bouwwerk als geheel;
- b. Uiterste grenstoestand van de bouwconstructie en onderdelen van de bouwconstructie.

Normaliter wordt bij een uitgebreide procedure een anterieure overeenkomst / planschade overeenkomst afgesloten. Omdat wij niet het bevoegd gezag zijn zal in de ontwerp verklaring van geen bedenkingen tevens als aanvullende voorwaarden worden opgenomen dat alle kosten die hiermee gemoeid zijn, worden betaald door de initiatiefnemer en dat de gemeente iedere aansprakelijkheid uitsluit voor eventuele schade als gevolg van de boring.

Dat, -hoewel de risico's als zeer gering worden ingeschat-, het gemeentebestuur van oordeel is dat EBN zorg dient te dragen voor een afdoende verzekering en financiële afdekking van eventuele risico's en/of calamiteiten.

De locatie is zodanig gekozen dat er geen, of zo weinig mogelijk, gevolgen voor de omgeving zijn. Uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening kan met het tijdelijk afwijken van het bestemmingsplan onder voorwaarden worden ingestemd.

Wat hebben we hiervoor nodig?

Voorgesteld wordt om een ontwerpverklaring van geen bedenkingen, met genoemde voorwaarden, te verlenen. Na afgifte van de ontwerp verklaring van geen bedenkingen kan de planologische procedure door EZK worden gestart.

Indien geconcludeerd wordt dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening is er de mogelijkheid voor de gemeenteraad om de gevraagde VVGB (gemotiveerd) te weigeren. In die situatie bestaat er overigens altijd de mogelijkheid voor het ministerie om uit het oogpunt van nationaal belang, de gevraagde vergunning toch te verlenen. Het ministerie benadrukt dat dit niet de voorkeur heeft en eerst in overleg zal treden met partijen.

Wie is erbij betrokken en hoe communiceren we?

Bij de afgifte van een verklaring van geen bedenkingen zijn geen externe partijen betrokken. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen zal door het ministerie, gelijk met de overige stukken van de omgevingsvergunning, ter inzage gelegd worden.

Door initiatiefnemer EBN is in het verleden met de omgeving gecommuniceerd over de mogelijk toekomstige proefboring. In april/mei 2022 zijn de omwonenden van de Burgemeester Stramanweg door EBN persoonlijk en schriftelijk geïnformeerd over de onderzoeksboorlocatie. Daarnaast heeft er voor alle inwoners binnen het zoekgebied Amstelland op 19 mei 2022 een informatieavond in Abcoude plaatsgevonden.

Wat is het vervolg?

Wanneer uw raad de ontwerpverklaring van geen bedenkingen verleent, kan de planologische procedure worden gestart door EZK. De ontwerpbeschikking waar de verklaring van geen bedenkingen onder deel van uitmaakt zal door EZK worden gepubliceerd en zal gelijk met de overige stukken van de omgevingsvergunning zes weken ter inzage gelegd worden.

Gedurende deze periode kan een ieder een zienswijze indienen. Na de inzagetermijn neemt EZK een definitief besluit met betrekking tot de aangevraagde omgevingsvergunning. Mocht er een zienswijze komen tegen de ontwerpverklaring van de gemeenteraad, dan zal er een definitieve verklaring door uw raad verleend moeten worden. Volgt er geen zienswijze tegen de ontwerpverklaring, dan wordt deze geacht definitief te zijn. In dat geval kan de besluitvorming door EZK verder afgehandeld worden.

Hoe monitoren en evalueren we?

Er zal contact worden gehouden met het ministerie van EZK en EBN over het verloop van de procedure.